

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D.,
ve věci

žalobce: **E. T.**, narozený „X“,
bytem „X“,
zastoupen JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem,
se sídlem Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 7. 2018, č. j. „X“, o starobním důchodu,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 7. 2018, č. j. „X“, kterým bylo rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 6. 2018, č. j. „X“, jímž byla zamítnuta žádost o zvýšení důchodu přepočtem příplatku k důchodu podle ust. 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o mimosoudních rehabilitacích“), zamítnuta, změněno tak, že pro nesplnění podmínek ust. § 95 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995, ve spojení s ust. § 68 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se žádost zamítá.

Žaloba

2. V žalobě žalobce uvedl, že rozhodnutím žalované ze dne 16. 12. 2015, č. j. „X“, mu byl přiznán příplatek k důchodu ve výši 387 Kč měsíčně za jeho službu ve vojenském táboře nucených prací (dále jen „VTNP“) od 29. 10. 1953 do 22. 12. 1955. Příplatek byl vypočten pro dobu 25,79 měsíců, čímž žalovaná po vynásobení částkou 15 Kč a po zaokrouhlení na celé koruny nahoru došla k částce 387 Kč. Žalobce dne 30. 12. 2016 požádal o přepočítání s tím, že žalovaná při výpočtu zvolila nesprávně metodu „ořezávání“ namísto metody „zaokrouhlování“, a tedy že poměrné části měsíce měly být převedeny z 3/31 měsíce na 0,1 měsíce a obdobně z 22/31 měsíce na 0,71 měsíce. Příplatek měl tedy dle žalobce činit 388 Kč, dle výpočtu: $[(24 + 0,1 + 1 + 0,71) * 15]$ a po následném zaokrouhlení na celé koruny nahoru. Žalobce podotkl, že stejného výsledku by bylo dosaženo i v případě, že by se „ořezávalo“ při počítání na tři desetinná místa. Rozhodnutím žalované ze dne 19. 6. 2018, č. j. „X“ (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), byla žádost žalobce o přepočítání zamítnuta, když i po změně metodiky výpočtu, spočívajícím v zaokrouhlování na dvě desetinná místa již při výpočtu dílčích dob služby ve VTNP, žalovaná opět došla k částce 387 Kč. Žalobce přednostně poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 100/2017-24, ze dne 21. 12. 2017, č. j. 3 Ads 306/2016-77, a ze dne 31. 1. 2018, č. j. 4 Ads 268/2017-28, v nichž jmenovaný soud vyjádřil názor, že v případě možnosti použití různých metodik výpočtu, je třeba aplikovat takovou, která je ve prospěch poškozených osob. Metodika použitá žalovanou je však pro poškozené nevýhodná, a to jak metodika „ořezávání“, tak metodika, při níž místo posledních tří dnů v říjnu 1953, resp. v říjnu 1955, žalovaná započítala jen dva dny v listopadu 1955. Žalovaná jen jednu nevýhodu pro žalovaného nahradila nevýhodou jinou, přičemž v konečném důsledku bylo prvostupňovým rozhodnutím uznáno v přepočtu ještě méně než v původním rozhodnutí ze dne 16. 12. 2015. Veškeré dobrodiní, jež mělo vyplynout z metody „zaokrouhlování“ namísto „ořezávání“, žalovaná svou nepředvídatelnou změnou metodiky zmařila. Na podporu své argumentace žalobce závěrem odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 819/15.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná předložila k výzvě soudu správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž uvedla, že v žalobcem odkazovaných rozsudcích Nejvyššího správního soudu řešené otázky, tj. poskytování příplatku i za alikvotní část měsíce či problematiku zaokrouhlování na dvě desetinná místa, do své činnosti (nejen u žalobce) v duchu vysloveného promítla. Pro aplikaci žalobcem prosazovaného přístupu však tato rozhodnutí oporu nenabízejí a nehovoří ani v neprospěch žalované. Sama žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2015, č. j. 7 Ads 182/2015-46, jehož testu žalovanou použitý algoritmus výpočtu obstál, a to i vůči výkladové povinnosti *in favorem rehabilitationis*. Dále uvedla, že žalobce odkazuje na citovaný nálezy Ústavního soudu bez sebemenší reflexe jeho obsahu. Žalobce nepředstavil relevantní právní argumenty, jež by svědčily přehodnocení naříkaného způsobu výpočtu, a dokládaly tudíž nesprávnost ve věci učiněných závěrů.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Replika žalobce k vyjádření žalované

4. Na toto vyjádření reagoval žalobce podáním, ve kterém uvedl, že žalovaná zvolila odlišnou metodiku při počítání jednotlivých dnů zařazení do VTNP. Zatímco v rozhodnutí ze dne 16. 12. 2015 žalovaná uznala žalobci celkem 25 měsíců a 25 dnů, tak v prvostupňovém rozhodnutí a napadeném rozhodnutí o den méně. Zdůraznil, že žalovaná sice promítla judikaturu Nejvyššího správního soudu do svého rozhodování, když upustila od „ořezávání“, neřídila se jí však v tom ohledu, že pokud existují různé metodiky výpočtu, má se použít ta, která je pro oprávněnou osobu příznivější. Odkaz žalované na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2015, č. j. 7 Ads 182/2015-46, je nepřipadný, jelikož v něm šlo o zcela odlišný problém, totiž zda se jako měsíc má počítat období 30 dnů, anebo „běžný měsíc“. Žalobce nic nenamítá proti zaužívanému algoritmu výpočtu v rozhodnutí žalované ze dne 16. 12. 2015, tj. že doba zařazení trvala 25 měsíců a 25 dnů, nýbrž namítá, že tento způsob výpočtu v následných rozhodnutích ke škodě žalobce opustila. Žalobce setrval na svém názoru, že jeho situaci plně vystihuje nálezný Ústavního soudu ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 819/15.

Duplika žalované k replice žalobce a další vyjádření žalobce

5. Na repliku žalobce reagovala žalovaná podáním, ve kterém uvedla, že projednávaná materie a závěry podané v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2015, č. j. 7 Ads 182/2015-46, jdou nad rámec žalobcem vymezeného předmětu sporu a jsou bezpochyby aplikovatelné i v projednávané věci. Dodala, že jakkoli bolestně může být daná situace vnímána z lidského hlediska, žalobcova vize správního orgánu, který rozhodovací praxi podřídí momentálním nárokům svých adresátů, je přinejmenším diskutabilní, což vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2018, č. j. 9 As 138/2017-31.
6. V reakci na uvedené vyjádření žalované žalobce opětovně zdůraznil, že se nedomáhá toho, aby bylo bez dalšího rozhodováno v jeho prospěch. Pouze navrhuje, aby žalovaná použila pro zlomky měsíců tu metodiku, kterou zvolila v rozhodnutí ze dne 16. 12. 2015 a pro přepočtení na desetinná místa tu, na kterou odkázal v žalobě. Zopakoval, že žádá, aby mu bylo započteno 25 měsíců a 25 dní služby.

Posouzení věci soudem

7. O žalobě rozhodl soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobce s projednáním věci bez nařízení ústního jednání souhlasil a žalovaný nevyjádřil do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním, takže se má za to, že souhlas udělil, když byl o tomto následku ve výzvě výslovně poučen.
8. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

9. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalovaná v rozhodnutí ze dne 19. 6. 2018, č. j. R-19.6.2018-422/330 508 017, službu žalobce ve VTNP v době od 29. 10. 1953 do 22. 12. 1955 stanovila v době od 29. 10. 1953 do 28. 11. 1955 jako dobu 25 měsíců, v době od 29. 11. 1955 do 30. 11. 1955 jako dobu 0,07 měsíce (2/30) a v době od 1. 12. 1955 do 22. 12. 1955 jako dobu 0,71 měsíce (22/31), celkem tedy jako dobu 27,78 měsíce. Výsledný příplatek byl vypočítán v částce 386,70 Kč (25,78 * 15), po zaokrouhlení na celé koruny nahoru 387 Kč. Vzhledem ke skutečnosti, že příplatek v této výši byl žalobci přiznán již rozhodnutím žalované ze dne 16. 12. 2015, byla žádost žalobce o zvýšení důchodu přepočtem příplatku k důchodu dle § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích zamítnuta. Proti prvoinstančnímu rozhodnutí žalobce podal námitky, v nichž namítal nesprávnost výpočtu příplatku, a to shodně jak učinil v žalobě. Následně žalovaná vydala napadené rozhodnutí, v němž potvrdila správnost výpočtu učiněného prvostupňovým rozhodnutím.
10. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl soud k závěru, že předmětná žaloba není důvodná.
11. Z podané žaloby a následných vyjádření obou stran vyplývá, že spor mezi stranami spočívá v uplatněné metodice výpočtu příplatku k důchodu za dobu strávenou službou ve vojenském táboře nucených prací, resp. ve způsobu výpočtu odsloužené doby, kdy žalobce zastává názor, že tato doba měla být vypočtena tak, že měla být součtem čtyř dílčích období (24 + 3/31 + 30/30 + 22/31), čímž by se po přepočtu došlo k výsledku 25,79 měsíce, zatímco žalovaná období služby rozdělila jen do tří období (25 + 2/30 + 22/31), čímž po přepočtu došla k výsledku 25,78 měsíce.
12. Podle ust. § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích se zrušují rozkazy, kterými byli občané označeni za politicky nespolehlivé zařazení v letech 1948 až 1954 do vojenských táborů nucených prací po dobu základní vojenské služby a výjimečného vojenského cvičení podle § 39 zákona č. 92/1949 Sb., branný zákon. Za vojenské tábory nucených prací se pro účely tohoto zákona považují silniční prapory ženijního vojska zřízené od 2. 8. 1948 do 1. 9. 1950 a pomocné technické prapory a vojenské báňské oddíly, jejichž příslušníci byli na důlní práce odvedeni od 25. února 1948 do 1. září 1950 a pracovali v dolech nejméně 12 měsíců bez předepsaného pravidelného střídání. Příslušníci vojenských báňských oddílů uvedených ve větě druhé se považují za osoby oprávněné podle § 14 odst. 2, i kdyby nebyli do vojenských báňských oddílů zařazení na základě rozkazů.
13. Podle ust. § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích se za účelem zmírnění křivd způsobených osobám uvedeným v § 18 odst. 1 k důchodu poskytuje příplatek 15 Kčs za každý měsíc této služby. Příplatek k důchodu se vyplácí jen do výše, která spolu s důchodem nepřevyšuje nejvyšší výměru důchodu stanovenou zvláštními předpisy. Pro příplatek k důchodu platí obdobně § 58a zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 306/1991 Sb.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

14. Mezi účastníky není sporné, že při rozhodování o výše uvedeném příplatku mají být brány v úvahu nejen celé měsíce, ale tzv. deniny, tj. zbývající dny služby, že dílčí výpočty doby služby, které nepřesahují celý měsíc, mají být zaokrouhlovány na dvě desetinná místa nebo že měsícem ve smyslu § 18 odst. zákona o mimosoudních rehabilitacích se rozumí běžný (kalendářní) měsíc a nikoliv 30 dnů. Jde ostatně o otázky již vyřešené judikaturou Nejvyššího správního soudu, se kterou jsou oba účastníci řízení nepochybně podrobně seznámeni. Ve vztahu k žalobcem vymezené námitce bylo proto úkolem soudu zejména posoudit, zda bylo rozdělení doby služby žalobce od 29. 10. 1953 do 22. 12. 1955 jen do tří dílčích časových úseků v souladu se zákonem.
15. Soud předesílá, že v projednávané věci postupoval v duchu zásady *in favorem rehabilitationis*, kterou ve své judikatuře, coby výkladovou metodu nejen zákona o mimosoudních rehabilitacích, zformuloval Ústavní soud (viz nálezy ze dne 12. 3. 2001, sp. zn. II. 187/2000, ze dne 6. 12. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, ze dne 29. 5. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 10/13, či ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 819/15), která spočívá v takovém výkladu rehabilitačních právních předpisů, aby nedošlo k újmě rehabilitovaných osob, a kterou důsledně respektuje ve své judikatuře i Nejvyšší správní soud (srov. např. rozsudek ze dne 21. 12. 2017, č. j. 3 Ads 306/2016-77, dostupný na www.nssoud.cz).
16. Z výše ust. § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích je zřejmé, že přesný způsob výpočtu příplatku není zákonodárcem stanoven. Již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 100/2017-24, ve věci příplatku dle § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích vyslovil, že: „*Zákon o důchodovém pojištění sice stanoví určité postupy při výpočtu důchodu, ať již zaokrouhlováním či počítáním na dvě platná desetinná místa. Jde o ovšem o ustanovení, která na nyní souzenou věc nedopadají (§ 15 odst. 4, § 17 odst. 1 a § 67 odst. 6).*“
17. Pokud jde o posouzení stěžejní námitky žalobce, soud vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2015, č. j. 7 Ads 182/2015-46, dostupný na www.nssoud.cz, v němž jmenovaný soud výslovně uvedl: „*Pokud účastník řízení vykonával službu ve VTNP v období od 1. 10. 1951 do 10. 1. 1954, pak je nejprve nutné z tohoto období vyčlenit počet celých běžných měsíců služby (...)*“ Z uvedeného zřetelně vyplývá, že prvním krokem pro stanovení doby služby je vyčlenění celých měsíců, po které nepřetržitě služba trvala. V případě žalobce to znamená, že prvním dílčím obdobím bude období od 29. 10. 1953 do 28. 11. 1955, tj. období prvních 25 měsíců služby. Vzhledem ke skutečnosti, že zbývající období služby zasahuje do dvou kalendářních měsíců, přichází v úvahu vyjádření poměrné části těchto měsíců tak, že období od 29. 11. 1953 do 30. 11. 1955 se vymezí jako 2/30 měsíce a období od 1. 12. 1955 do 22. 12. 1955 jako 22/31 měsíce.
18. Žalobce se podanou žalobou snaží navodit dojem, že byl změnou metodiky výpočtu, kterou žalovaná provedla v období mezi původním rozhodnutím ze dne 16. 12. 2015 a prvostupňovým rozhodnutím, poškozen. Dle soudu však pro rozdělení období služby do čtyř dílčích úseků, na kterém se žalobce odvolává, neexistuje žádný relevantní důvod. Žalovaná v původním rozhodnutí zřejmě měla v úmyslu vymezit první „celé“ období podle let a nikoliv podle měsíců, z tohoto důvodu proto nejdříve oddělila období prvních dvou let, tj. období od 29. 10. 1953 do 28. 10. 1955, aby následně rozdělila odsloužené dny v následujících třech kalendářních měsících do tří časových úseků, vzhledem k tomu, že jen prostřední měsíc, tj. listopad 1955, byl úplný. Jak tedy pozdější judikatura Nejvyššího soudu nepřímo dovodila, takový postup zvýhodňoval poškozené osoby i nad rámec principu *in favorem rehabilitationis*.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

19. V tomto ohledu soud uvádí, že i princip *favoris rehabilitationis* musí mít své hranice a limity, které nelze překročit. V tomto ohledu soud poukazuje na názor Nejvyššího správního soudu, který v citovaném rozsudku ze dne 10. 12. 2015, č. j. 7 Ads 182/2015-46, vyslovil, že: „Pokud by se totiž měly vykládat pojmy v zákoně o mimosoudních rehabilitacích bez dalšího ve prospěch dotčených osob, mohly by oprávněné osoby požadovat, aby se přepočet provedl tak, že se celkový počet dnů strávených ve VTNP bude dělit číslem 28, neboť to je počet dnů v nejkratším měsíci v roce. V takovém případě by pak neměl dvanáct měsíců, ale více než třináct měsíců.“ Soud k tomu doplňuje, že stejně tak by bylo překročením uvedené zásady vykládat předmětné ustanovení např. způsobem, aby bylo celkové období služby rozděleno do co možná největšího počtu dílčích časových úseků, což by mohlo pro poškozené znamenat větší prospěch.
20. Jestliže tedy žalobce namítá, že v jeho případě jen jedna nevýhoda nahradila nevýhodu druhou, pak soud vysvětluje, že Nejvyššího správní soud v otázce (ne)zaokrouhlování dílčích výsledků výpočtu příplatku seznal, že ono nezaokrouhlování je skutečně nevýhodou, která je v rozporu se zásadou *in favorem rehabilitationis*, nicméně jak vyplývá z výše citovaného rozsudku sp. zn. 7 Ads 182/2015, postup žalované spočívající v oddělení celých měsíců za takovou nevýhodu považovat nelze.
21. Pro úplnost soud dodává, že v rozporu s tímto závěrem není ani judikatura odkazovaná žalobcem, neboť v jím citovaných rozsudcích se Nejvyšší správní soud zabýval toliko otázkou zaokrouhlování při převodu dílčích dob služby ve VTNP ze tvaru zlomku na desetinný zápis.
22. Soud tudíž uzavírá, že žalovaná při zvolení metodiky výpočtu příplatku nijak nepochybila. Napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem, judikaturou Nejvyššího správního soudu a stejně tak zásadou *in favorem rehabilitationis* zformulovanou Ústavním soudem.
23. Ze shora predestřených důvodů soud proto žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku I. rozsudku zamítl, neboť ji neshledal důvodnou.
24. Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve výroku II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 29. března 2019

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)